

NARODNI GOSPODAR

GLASILO

GOSPODARSKE ZVEZE.

III. LETNIK.

3-4

UREDIL DR. VILJEM SCHWEITZER.

1902.

TISEK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO

GOSPODARSKÉ ZVEZE

III. LETNIK

LEKCIJA DR. VILHEM SCHWITZER

1902

KAZALO.

I. Kmetijstvo.

1. Poljedelstvo.

	Stran
Jesensko gnojenje	2
Cena travnikov	2
Kako se prirejajo kmetijske poskušnje 18, 49, 66, 81, 97	
Kratek pregled za določitev umetnih gnojil na travniku	19
Poskušnja z umetnimi gnojili l. 1901	19
Gnojnica	19
Vrednost komposta	35
Vzorno gnojišče	50
Pridelovanje krme na polji	51
Najboljše trave na njivi in travniku	129
O rastlinskem kolobarjenji	130
Šest izbornih trav na njivi in travniku	161
Pridelovanje kmetijskih trav	177
Obdelovanje krompirja	179
Jeli treba travnikom dušičnatih gnojil?	193
Prvi začetek košnje sena	194
Motvozna povresla	194
Novo 20% no dušičnato gnojilo iz zraka?	209
Naprava mešanih nasevov in menjalnih travnikov	225
Izkoriščanje krmskih rastlin v naši dobi	229
Mlačev	241
Kako vplivajo razni činitelji na hmejsko rastlino? 242,	257
Mlatilni stroj	258
Kakšen kraj je pripraven za hmelj?	273
Mlatilnica na vrtilo	274
Vrednost zboljšanja zemljišč	289
Mlatilnice z motorjem	289
Sestavljena mlatilnica	307
Pridelovanje čebule	322
Krompir po zimi	354

2. Živinoreja.

	Stran
Otrobjna krma	3
Postopanje delavnih konj v zimskem času je nezmisel	36
Par nagibov za vprego krav	52
Pitanje zimskih piščancev	53
Korist računa pri določitvi živinske krme	68
Določitev žive teže pri goveji živini	70
Nekoliko o svinjereji	82
Če krava noče biti za pleme	98
Teleta obolela na popku	131, 162
Za živinorejce	132
Določevanje žive teže goveje živine po profesorju dr. Frohweinu	145
Živinorejec — računar	147, 163
Starost konj	164
Bik, njegova reja in uporaba	195
Konjereja v Ogrih	196
Ovca	244, 259
Napajanje telet ali sesanje — kaj je boljše?	260
Koza	277
Kako ravnati z mladim teletom?	279
Koraki v povzdigo perotnistva	280
Živinorejčeva domača lekarna	291
Nekaj o jasliah in gavtrih za konje	308
Zapravljanje moči vsled napačne vprege	308
Vzreja mlade živine	321
Posneto mleko in prašičjereja	340
Število živine čez zimo	370
Zakaj naj redimo čiste pasme	371

3. Čebelarstvo.

Skrb za čebele meseca svečana	54
Proč z dvojnimi stenami pri panjih	294

4. Mlekarstvo in sirarstvo.

Skrbimo za dober glas naših mlekarn z dobrim presnim maslom	21
Vpliv topline na pinjenje	18
Večkratna molža krav po otelitvi	38
Pametna vporaba pinjenca	54
Mlekarski red	83
Pravilna molža	114
Nekaj namigov za manjše mlekarn	99, 115
Popravek	116
Kateri način plačevanja mleka je najbolj pravičen?	132
Grenko mleko	133
Krave treba čisto pomesti: Zakaj?	133
Laktoskop, najboljša priprava za preskuševanje mleka	149
Sredstva za ohranitev svežega mleka	197
Ledenica ali stroj za led?	198
O pogojih dobičkonosnega mlekarstva	210, 324, 355
Nov način molže po Hegelundu	211
Ravnanje z mlekom po leti	230
Snaga pri molznih kravah	231
Mlečna moka	231
Smetanske postaje	246, 282
Posnemalnik pri smetanskih postajah in v mlekarnah sploh	263
Koliko stane nas gospodarje 1 liter mleka	281

5. Vinogradništvo in vinarstvo.

Kedaj dozoriijo posamezne zlahtne vrste?	3
Zboljšanje vina z dodavanjem alkohola ali vinskega špirta	4
Zimsko ali suho cepljenje trt z uporabo gobe ali plutovih zamaškov	23
Počrnenje in čiščenje vina	38
Zimsko cepljenje na stalnem mestu rastočih trt	72
Katera dela je izvršiti v vinogradu meseca marca in aprila?	84
Sajenje cepljenih trt na stalno mesto v vinograd	85
V varstvo domačega vina	86
Posnemanja vredno	101
Filtriranje vina	114
Mandanje ali odstranjevanje nepotrebnih pogankov	134
Kajenje vinogradov	135
Kako ravnati s trtami, katere so poškodovani mraz, burja in toča	149
Zeleno cepljenje trt	180
Vinarski shod v Ljubljani	181, 198
Sedmi avstrijski vinarski shod v Krems-u	181
Naravno zboljšanje vinskega pridelka	322
Presodek v letošnji vinski letini	338
Gnojenje vinogradov	355

6. Gojzdarstvo.

Visoko gozdarstvo	39
Izkoriščanje lesa	55

Kako se obnavlja gozd s sadikami	86
Spomladno presajanje gozdnih sadik	136
Kalitev gozdnih semen	308
Obnovitev gozdov pri malih posestvih	338
Osnovni nauk moderne lesoreje	372

7. Sadjarstvo.

Viržinski rožnik	84
Vzgajanje sadnih divjakov	135
O vrednosti sadjarskih zadrug	213
Sadne in vinske stiskalnice	262
Obiranje sadja	294
Shranjevanje zimskega sadja	309
Apneni belež na sadnem drevju	354
Delitev dela v ameriškem sadjarstvu	372
Najboljši čas rezati cepiče	372

8. Vrtnarstvo.

Zgodnje kumare na gredici	56
Ravnanje z oleandrom	165
Vrtnice kalijo	165
Vrtnice okulujemo	165
Gomolje perzijskega korčeka	165

9. Književnost.

Slovenska kuharica	297
Navod za poslovanje slovenskih raiffeisenskih posojilnic	350

10. Splošno.

Nekoliko vremenskih pravil	5
Kako izženemo kokoši veselje do valitve?	6
Zakaj propadajo naša posestva?	18, 33
Zakaj se pleče večkrat slabo prekadi	23
Natječaj	24
Vaba senice na sadni vrt po zimi	40
Razmere mej cenov žita in kruha	40
Istrsko vino	41
Razpis natečaja	57
Kako spoznaš sveža jajca?	57
Kmetovalec-trgovec	65
Naznanilo	93
Delavsko vprašanje na deželi	101, 116
Odredba deželne vlade glede svinjske kuge	117
Preložen semenj	117
Davki in carina	137, 150
Pametna uredba pri vojaki	150
Razglas	150
Katero drevje je pripravno za gnojišča?	165
Kako zamorimo plesnobo v kleti?	165
Umetna valilnica	182
Opeka in predpogoji njenega izdelovanja	199, 215
Razni načini pripravljanja glavnote solate	201

	Stran
Najboljša kokoš	201
Mlekarski odpadki kot piča za perotnino	202
Hrana	231
Mravljinja jajca	234
Zakaj imajo kranjske ježice tako nizko ceno	247
Kaj naj bo moj sin?	247, 265
Vnanja oblika in lastnosti bakterij	247
Važnost in pomen bakterij v naravi	265, 295
Malenkosti	266
Razstava grozdja na Krškem	283
Nakup plemenitih bikov	283
Oddaja bikov	283
Razglas	283, 313, 357, 358
Življenski pogoji in skrivnostno delovanje bakterij	296
Vojaška doba	297
Kmet-podjetnik	305
Kako imamo gospodariti v sedanjih razmerah	309
Arzenal zoper bakterije	311, 325
Vzgoja natičev v vodi	312
Kedaj je najpripravljen čas za rezanje protja?	312
Prošnja do sadjerejev	313
Naše gospodinje in kmetijstvo	313
Amaterji in fotografi po poklicu	313
Gospodarjem, ki koljejo prašiče v prevdarek	325
Naše stavbe	342
Divji kostanj in želod	358
Zasluge in plača	359
Poljedelska zimska šola	360, 373
Koristne bakterije	374
Državna pomoč in samopomoč	375
Kako privabiš senice na svoj sadni vrt	375
Topli kurnik	375
Kri kot perutninska piča	376
Najpreprostejši način za iztiskavanje voska	376
Ribizelj, ki da lepo sadje	376
Bojevite ribe	376
Da osušimo mokre črevlje	377
Zastorovi držaji iz želoda	377

11. Zvezina naznanila.

Stran	29, 46, 61, 141, 157, 221
-----------------	---------------------------

12. Narodno-gospodarske drobtine.

Snet v prešičnem zrnju, kako ga odpraviti	327
Solnčnica in nje vzgoja	328
Kopita razpokana kako celiti	328
Krivi naši prijatelji	328
Raznovrstna vremenska pravila	329
Kakšna voda je za živino najboljša pijača?	343
Kako se spozna starost jajec?	344
Nova vada za ribolov	344
Kako se piščeta zavarujejo pred jastrebom	344

13. Vprašanja in odgovori.

Stran 6, 24, 41, 57, 73, 88, 103, 117, 137, 151, 166	
184, 202, 217, 235, 249, 283, 298, 314,	
330, 345, 360, 377	

14. Slovo.

Apno v kmetijstvu	329
-----------------------------	-----

15. Listek.

Izlet v Tulu	344
------------------------	-----

II. Trgovina in obrt.

1. Trgovina.

Poštna pristojbine in nekoliko črtic o pošti 7, 25, 43, 58, 118, 153	
O povzetti pri blagovnem prometu na železnici	9
Državni železniški svet	9
Trgovina s kavo	44
Ali bode cena sladkorju padla?	75
Trgovske novice 89, 104, 133, 167, 203, 218, 236, 268, 360, 378	
Koliko je trgovcev, industrijalcev in obrtnikov na Kranjskem	139
Potrebe trgovskega stanu	167
Enketa radi nedeljskega počitka v trgovini	184
Za trgovce, ki izvažajo govedo v Rumunijo	185
Jamstvo železnice za nezgode	185
Za lesne trgovce	236
Nov zakon glede ureditve nedeljskega počitka za trgovino	249
Nekaj o trgovskih potnikih	284, 299, 315
Kumunikijsko ministerstvo	316
Mejnarodni železn. vozni listki	332
Razpis dobave usnja	332
Važno za trgovce s prašiči	346
Železniška zveza s Prago	347
Razglas	361

2. Obrt.

K vprašanju obrtnega kredita	9
Obrtne novice 28, 44, 60, 89, 106, 153, 203, 218, 236, 332, 361, 378	
Ali je obrtni kredit drag?	75
Kako podpira dunajski mestni zastop malo obrt	76
Pletenice	105, 119
Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug	139
Popis obrtnih obratov	167
Nekoliko iz zgodovine svečarstva	185, 250
Občni zbor obrtne zadruge v Kranju	186
Urar-profesor	187
Nov zakon glede ureditve nedeljskega počitka za obrt	251
15letnica zadruge brivcev	252
Nekaj iz zgodovine oljke in izdelovanja olivnega olja	268, 285, 299
Avstrijski ključarski mojstri pri trgovskem ministru	316
Zveza kranjskih obrtnih zadrug	316
Odbor shoda avstrijskih gostilničarjev	347
Lekarniške koncesije se ne dajo prodati	347

	Stran		Stran
III. Zadruga.			
Raiffeisnovcem za novo leto	10	Živinorejske zadruge	171, 188
O računskih sklepih in o dolžnostih posojilnic začetkom leta proti oblastvom	10	Smetanske postaje	187
O kmetijskih skladiščih	28, 44, 60, 76	Občni zbor „Gospodarske Zveze“	203, 219
Začetek zadrug	89	Velečastiti gospod svetnik!	218
Kmečke ali Raiffeisenove blagajnice	91	Prispevek hranilnic in posojilnic za Raiffeisenov spomenik	221
† Aleš Bergant	106	Lesna zadruga	237
Stroški za žitno skladišče	106	Edina zavarovalnica (asekuranca) slovenskega ljudstva proti ognju	252
Kako oddajamo semena v prevoz na državni železnici?	108	II. občni zbor Zadružne tiskarne v Ljubljani	253
Računski zaključek „Ljudske posojilnice“ v Ljub- ljani za l. 1901	120	Zadruga na Hrvaškem	269
O znižani voznini pri prevozu žvepla na želez- nicah	139	Uredba zadrug za prodajo jaje	285, 300, 316
O znižani voznini na umetna gnojila	140	Plačevanje mleka po odstotkih	332, 347, 361
Zadruga za prašičjorejo	140	Važno za kmetijske zadruge	334
Stanovsko kmetijske zadruge	154, 169	Skupna vporaba kmetijskih strojev	349, 363
O kmetijskih konsumnih društvih na Ogorskem	155, 168	Mlatilne zadruge	364
Novo knjigo	171	Oskrbovanje mest z mlekom	378
		Kmetijski zadružni mlini in pekarni	379
		Jeli mogoče zadrugo z neomenjeno zavezo izpre- meniti v tako z omejeno	382

